

اداره دہ - آبونہ لری ۱۱ نجی

جلد ۱ ختای اولان بولسغه ایله بیتہ مکسه

اولان آبونہ لریمک وقت یکپرمکسزین

آبونہ لری یکیلتمه لری رجا ایدرز.

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدبری : آق جورہ اوغلی یوسف

۱۲۸ صای ۱۱ جلد ۵ یل

۱۳۳۲ شباط

۱۳۳۲ صای ۲۴

تورک یوردی

تورک‌لرک فائده‌سنه چالیشیر اون بش کونده بر چیقار

ییل ۵ - جلد ۱۱ - صای ۱۲

۲ شباط ۱۳۳۲

ملی خطبعلر

افندیلر ، [۱]

شرفلی برسنه ، ولوله‌لی ، اولوو ، آنکین و قورقونج بر سنه ایله تاریخمز بریاش دها قازاندی .
تاریخمز ، درینلکنه کوزلرمزی دیکدیکه ، آجی و طاتلی بیکلرجه خاطره طاشیان محفظه‌سی اوسته
قولاقلرمزی قویارق ایچنی دیکله‌دیکه ، بغری اوچوروملرک بغری کبی سسلر ویرن هر بوجاغنده
قاسیرغملر ، هرچ و مرجلر طاشوب کوپورن بو تاریخ ، بو کنج عثمانلی تاریخنی ، کندی کتابنه
آلتون بر صحیفه دها قویدی . کچمش زمانلرک کیجه‌سندن ، کله‌جک زمانلرک کونشلرله قاماشمش
صباحلرینه دوغرو کیدن ، اوجسز و آردسز تورک تاریخک آنجق بر فصلی اولان بو تاریخ ، اک
بویوک کونلرینی خاطرلانتان بر کون دها کوردی . بعض ملتله کوره‌باتان بر کونش ، بعض ملتله
کوره دوغان بر کونش کبی ، ریوزینی غریب بر ایشیقله آیدینلاتان بر سنه ایچنده ز . استانبولک
سلیمانیه‌لرینی ، احمدیه‌لرینی ، رومانک قولبزم‌لرینی ، طاق ظفرلرینی ، پارسک ستونلرینی ، قله‌لرینی
پترسورغنی ، ویانه‌یی ، برلینی و سیسلرینک ایچنده ، مظلوم بر بشریت قارشیسندنه ، بلوطنده ، قهار
بر معبود کبی دوران لوندره‌یی ، آوروپانک بوتون یکی نینوالرینی ، بابللرینی ، باشند باشه قیزیل بر
آیدینلغه بویایان برقان ویانغین سنه‌سی بر باقیمه کوره آوروپا تختگاهنک اوسته اولوم چیقمش ،
نهایتسز سلطنتی قورمش ، حکمنی هر یانه سالمش ، اون برملنک بر برینی بوغازلادیغنی ممنون ویدمست
سیر ایدیور . صیجاق هوالرده ، قیرلرک هر طرفنده توتن بخارلر کبی ، اونک سیاه کوزلری آلتنده ،
پارچه‌لانش ، یچلمش ملیونلرجه کنجک روحی توتوب جیقپور . ده کزلرک ایچنده یوزن بر
بشریت ... قارلرک اوستنده ، زرهلردن برج و بارولری توز و دومان ایدن جهنمی بر بشریت ...
کوکلرک ایچنده ، بغرنده ییلدی رملرینی کزدیرن بلوطلرکبی ، اوچان ، سوزولن بر بشریت ... صولری ،
طویراقلری ، هوالری طبقه طبقه طوتوشدورمش و بز اساطیری برسنه ایچنده یشایورز . بر دیگر باقیمه
کوره ، تاریخ ، دیرسک یایان بر نهر کبی یولنی ده کیشدیرمش ، باشقه بر استقامتده آقوب کیدیور .
او ، ظلم کورن ، حقارت کورن ملتله ، آووچنک ایچنده کیزلی برشی کتیرمش و پارمقلری یاواش

[۱] ۱۲۶ نجی صاییده حمد الله صبحی بکک عثمانلی دولتی قورولوشنک ۱۳۳۲ نجی سنه‌سندنه کی ییل دونومنده
ایراد ایتدیکی خطبه‌یی درج ایتشدک . اشسز ملی خطیبمز طرفندن ۱۲۳۱ سنه‌سی عین وسیله ایله سویلنوب‌ده ،
شمعی به قدر طبع اولونمایان و عثمانلی تورک خطیبلکنک جدأ اک کوزل نمونه‌لرندن برینی تشکیل ایدن دیگر بر
خطبه‌یی ، بوکون ملی خطبه‌لریمز صره‌سنده درج ایدیورز . هیچ‌شبهه ایتبورز که بوتون «تورک یوردی» قارلری ،
خصوصیه «تورک اوچاقی» اعضاسی ، بوندن دولایی چوقی ممنون قاله‌جقلردر .

یاواش آجلد قجه آرالقلرندن ضیلارک فیثقیردین کوریورز . اوزه قبالی آووجنک ایچنده یکی زمانلری مژده لهین بر صباح ییلدیزی کتیرمش .

حیران ، مفتون کوزلرمنک اوکنده ، ماضیسنک قارالقلری ، مجهولیتلری آرمسندن صیریلهرق بر عالم دوغور . قوزغون ده کزلری ، اوست یوردیلارلی ، بوزقیرلری ، تاگری داغلی ، آلتایلی و یاییق کوللریله ، اساطیری ، تورملری ، یاسلری ، اوقیانوسلردن اوقیانوسلره یاییلان آنکین سلطتی و آسیانک تاریخی قیلیجارینک اوجلریله یازمش معظم خاقانلریله ، دوغان او عالم کنسیدی عالمز ، اسکی تورک عالمی . بونک ایچین باشقعلری بوسنه به نه اسم ویریرلرسه ویرسینلر ، اوزم نظر مزده ، تورک قوتنک و تورک حقنک تجلا سنه سی

افندیلر . . .

برقاج سنه دنبری قاج دفعه لر آناطولی یی ، استانبول سوقاقلرندن کچرکن سیر ایتدیکنز . بعضاً بن ، بر عسکری قافله به یولده تصادف ایتدیکنم وقت ، بر کنساره چکیلیر ، واوگدن آقوب کیدن بوده لیقانلیرک یوزلرنده کی معنای کندیمه تفسیر ایتدک جالیشیرم : ایچین اونلرک کوزلری بو قدر سیاه و بو قدر دریندر . . . چونکه عصرلر دنبری ، دنیانک الک کنیش سلطنتلرندن برینک حدودلری قورومق ایچین داغ باشلرنده ، یاماجلرده ، دشمن مملکتلرینک ایچنی ترصد ایدهرک ، بکترکن ، نهایت او اوقوسز کیجه لرده اوکنیش قارالقلر اونلرک کوزلرینه دولمش واوراده کوردیکمز سیاهلی ، درینکی براقشدر . رنگلری یانقدیر : چونکه بیک محاربه نک آتشنده ، ایصینان وقیزاران بایراقلری کی ، کندیلری ده بیک محاربه نک آتشدن کچمشدر . دوداقلری ده بر یاییق رنگی باغلامشدر . فقط کولدکلری وقت ، اوسیا همسی دوداقلرک آرقه سنده شفقلرک اک ترو تازمسی پارلار و کولر . دییاده هیچ برشی ، کنجک فکری ، اونلرک کولومسین چهره سی قدر ویره من . یالکنز کنسیدی باشلریله کنج دکل ، ملتلرینک کنجکلیله ده کنجدرلر . شبهه یوق که بزم تورکستانده ، هندستانده ، ایرانده ، عثمانلی طور اقلرندن ، مصرده جسدلرمنک ایلله قورولمش پارلاق مدینتلرمن وارددر . فقط تورک ده لیقسانلیسنک یوزینه باقارکن دویدیغمز عرق کنجک حسی بزی اصلا آلداتیمور . بوتون اولکی مدینتلرمن ، کندمزی آرامقدن باشقه بر شی دکلدر . اصل مدینتمز ، استقبالمزده در . ذکامزک افقنده آلتون دور ، آلتون شفق ، ایلریده دوغه جق ، اصل تورک مدینتی ایلریده قورمه جقز . استانبولک سوقاقلرندن کچدیکنی کوردیکمز تورکده لیقانلری ، موسمدن موسمه ، اقلیمدن اقلیمه آتلاهرق ، محاربه یرلرینه قوشان توزکلرک آنجق بر قسمی ایدی . آسیا اورتهلرنده ، داغلردن آطهلری ، کچیدلردن بوغازلری ، نهرلردن جریانلریله بوزقیرلر ده نیلن بر تورک ده کزی وارددر . دنیانک هر گوشه سنه دوزو آقوب کیدن تورک دالغهلری ، اوده کزدن چیقیدی . وسز ، استانبول سوقاقلرندن قاج بیک سنه در فورطنهلری سکون بولیان اوده کزک دالغهلرندن بر قسمی سیر ایتدیکنز . بوتلر کلیولی به کتیدیلر ، اوراده دوردیلر و دنیای دوردییلر . شیمدی ایچنده طویلاندیفکنز بسانک دیوارلری آرقه سنده کیجه نک قارالقلری وار . مسافهلری بو یولن کیجه ، هجرانلری آرتدیران کیجه ، قورقاق روحلری بوس بوتون ییلدیران کیجه . . . کوزلرمی قاپایهرق خیالمله کلیولی یاریم

آلهه سنی دوشوندیگم وقت اوراده تپه لرك اوستنده تدمر ستونلری ، آمون ستونلری کی غولانه دیره کلردن یاییلمش بر آياقلق کورییورم . بونک اوستنده ده پولاد قوللرینی قاووشدیرمش ، یوزینی ده کزلره چویرمش بوبوک بر کولکه وار .. باشی ییلدیزلره قاریشمش ، دیکلیمش دورییورم . بن اوطوبراقلرده کندی قولاقلمله تاریختک سسنی دیکلهدم . طوب سسلری صانکه اوردسله ده میر آره سنده یکی زمانلرک دوکولدیکنی خبر ویریوردی . واوراده روحنک ، ووجودینک قوشندن باشقه همان همان هیچ بر سلاخی یوق دینه جک قدر واسطه سز اولان تورک عسکری ده افقلرنده کونش ، هیچ بر زمان باتیمان ، او دنیالری قاپلامش انکلیز سلطنتی وبوبوک فرانسه یی ، صاچلرندن طوته رق بر قهجه کی یره اوردی ... خیالمک کوزلرینی قاققاس طرفلرینه چویریورم . اوراده ده عینی چیزکی وعینی شکله ، طبعی عینی کولکه وار . جنوبک اشیایه کولکه ویردیرم پارلاق ییلدیزلریله ، ازلی بر شهر آیین یاپان عراق سهارلینک آلتنده ینه عینی کولکه کی کورییورم . آشاغیلردن کلن انکلیز دالغه سنی یوقاریلردن کلن بر تورک دالغه سی قارشیلادی ، چارپیشدقلری دقیقه ده ، انکلیز دالغه سی پارچه لانش وکری دوئمشدی . سوریه ساحلارنده ، عدن کنارلارنده ، سویش چوللارنده ، شیمدی بودقیقه لرده قارائلقلره دالمش عینی کولکه بکله یور . انسان ، باققده اصرار ایتدیکجه نهایت اویله ظن ایدیورکه دشمن لسانک آسیا قهرمانی دیه یاد ایتمکه ، تقدیر ایتمکه مجبور اولدینی تورک عسکرینک باشنه ، بو قارائلق ساعتلرده ، الله شیمدی ، ییلدیزلریله بر شرف اکللی کچیرمشدی .

افقیدیلر !

بیلمم آره کزده مانیاس اووه سندن کلوب کچمش قاج کچی واردی؟ مانیاس اووه سی ، هندستانک شاللری ، ایرانک خالیلری وتورک چینیلری کی ، رنگا رنگ اولان بر یردر . صباح ، اقصام ساعتلرنده بو اووه ، بر چیچک یاراغی کی پنبه شیر ویا قیزاریر . اوستنده اک ظریف چیچکلر آجان ، چالیلرنده مانی کوكسلی سورمه لی کوزلی قوشلر توتن بو اووه لرده کوره ییله جککسز اک کوزل شنی ، اووه نك کندی دکلدی . اوراده صباحدن آقشامه قدر کولکه داغیلیمش بوتون رنگلری وایشیقلری سولرنده طوبلایان بر کول واردرکه اووه نك اورته سنده بیوک بر محراق کی یانار دورور . فقط اووه نك اک کوزل کوشه سی بو کولده دکلدی . آرقده انکلری بر بخار طبقه سنک دوماننده کیزلنش بر داغک ، هوالر ایچنده ، مانی بر شیرید کی دالغه لانوب کیده ن کنار چیزکیسنی کورورسکسز . دها آرقده ودها یوکسکده ، ایکنجی بر داغ باشی واردرکه ، کونک ایشیقلری آلتنده ، رنگی سولمش بر هیولا کی ، هوالرک ایچنه سوقولان خفیف ومعلق ذرومه سنی سزه خیال میال کوستریر . فقط داغک اصل اک یوکسک باشی ، بوس بوتون کولکه قاریشمش ، کوزشک بونالیتیجی آیدینلنی ایچنده عادتاً قاماشمش واریمشدی . باش دوندیریجی بر حمله ایله یوقاریلره آتلش اولان بو داغ یردن زیاده سایه عائددر دیسم دوغرو اولور . ایشته بوداغ ، بوندن بش ییجی عصر اول بررؤیا کوردی . آياقلرینک آلتنده سریلن اووه لردن اینجه بیله کلی ، آهو کوزلی آتلا اوستنده ، کولکلردن قوپارلمش ییلدیزملره بکزه بن قیلجیلریله تورکلر کچیوردی . اولر ، أدینجک ساحلرینه ایندیلر ، وقارش یقه بی طوتدیلر ، وکندی باشنه بر عالم دینه جک قدر کنیش اولان روم ایلی ایمپراطورلنی قورولمشدی . بو دفعه ، أدینجا ،

ساحلرینه ، باندرمهیه دوزرو آناطولیدن کان دلقانلیلر ، ینه او اوولردن کجیدیلر . داغ ، اسکی
 رؤیاسی خاطرلادی . کچن تورکلر ، بش بحق عصر اولکی تورکلرک عینی ایدی . اولرده هیچ
 برشی ده کیشمه مشدی . یکیدن برعالم فتح ایتمه کیدیورلردی . بلکه ماده ، سیاست بزه یکی بر
 روم ایلی ایمپراطورلغی ویرمدیلر . فقط ، منوی اویله بردنیا قازاندیلرکه ، باشلی باشنه اون شرقی
 وطن ده کر . بوکون ، اولرک محاربه سی ، عثمانلی حدودلرینک خارجنده قلش قاچ میلیون تورکلک
 روحنی داغیلقدن ، سرسریلکدن قورتاریور و بزه باغلیور . عثمانلی صنیئرلی ، کنسیدی کندیته
 آریور ، سیلینیور ، طیشاریده کی تورک دنیاسی ، بورده کی تورک دنیاسنه روحنی باغلیه رق برلشیور
 هپسی بر وطن اولیور . مانیاس اوولرینک اوش طرفده ، باشنده قارلرینک صاریفی صیرتنده
 یشیللکلرینک جه سیله تورک و مسلمان اولان کشیش داغی واردر . ائکلرنده موسملرک دنکی ،
 آقشام ساعتلرنده ده کرلرک دنکی کبی متادی ده آیشیردورور . اسمی ، بزم ایچین عزیز اولان نیلوفر
 نه ری اونک ائکلرنده آقار ، بو نه ری کونش دوغارکن سیرایتسه کز صانیسکزرکه ، داغ قدر بویوک
 بر یاقوتی بر طرفده اریتمشیر و بروسه اوولرینه آیتمشلردر . ایلك بهار اولونجه ، قیرلرنده بلوط ، بلوط
 کلنجکلر اوطوشور . اولرک قیزیلغنه باقدقجه بر صباح ایرکن کوکلرده بر قضا اولش دیرسکزر .
 بر صباح ایرکن کوکلرده بر قضا اولش ، بر شفق دوریلش و پارچه لری اوولرک اوسته سیریلشدر .
 بو اوولره یوکسکدن باقان بر حصارک اوستنده سوکیلی سلطان عثمانک بزم ایچین ملی بر کعبه اولان
 تربه سی دورر . اونک حق و اونک سلطنتی ایچون اعلان ایتدیکمز بو محاربه ده ، یارالیرلی سقطلری
 وشهیدلری اولان تورک اوجاغی ، اوکبه نیک بیک کره مبارک اولان اشیکنه یوزنی کوزنی سوردر
 و دیرکه ، خاقانم ، یکی سنک بو کچن سنه قدر شرفلی و بویوک اولسون ! .
 آرقداشلر ، قارده شلرم ، تورک اوجاغی شیمدی سزمه خطابنی توجیه ایدر : یکی سنه لریکزر ، ییقن
 بویوک سنه قدر بویوک و شرفلی اولسون .

محمد الله صبی

تاریخ

توران حرثی [۱] تاریخنه دائر طاسلاقلر [۲]

محرری : آرنور زیفدلر (A. Siefert) [۳]
 منبریمی : س

مؤلفدن

قارملرک نظر دقتلرینه عرض ایتدیکم شسو طاسلاقلر ، حاضر لامقده اولدیغم بویوچک بر اترک
 خلاصه سی کییدر . مجموعه مقاله لری ، جوق تفصیلاته کیرمه یه مساعد ایتمز ؛ مقاله لرده کتاب سرمنک

(۱) آلمانلرک لاتینجه دن چیقاروب کنیش بر مناده جوق استعمال ایتدکلری Kultur کلمه سی ، آلمان
 . کواتور هی تأثیری آلتنه کبرن قوملرک هپسندنه جوق تعیم ایتشدنه . بوقوملرک لسانی روس و بولغارلرده اولدنی
 کی اسلاوجه نیک ، مجارلرده اولدنی کی اورال و آلتای بر دبلک شعبه لرندن اولدنی ، یعنی جرمن اصلندن مشتق